

OPINTOJAKSOT

LOPS 2021 – I vk ja II vk

lv. 2022 - 2023

Laaja-alainen osaaminen lukiossa

#LOPS2021

Tavoitteina

- hyvä yleissivistys
- kestävän tulevaisuuden rakentaminen
- vahvat jatko-opinto-, työelämä- ja kansainvälisyysvalmiudet

Globaali- ja kulttuuriosaaminen

- Kansainvälisyysvalmiudet ja maailmankansalaisen asenne
- Suomalaisen, eurooppalaisen ja globaalin kulttuuriperinnön tuntemus sekä kulttuurisen moninaisuuden ymmärtäminen
- Eettinen toimijuus globaalissa media- ja teknologia-maailmassa

Hyvinvointiosaaminen

- Huolenpito itsestä ja muista
  - Omien vahvuuksien tunnistaminen ja käyttäminen sekä identiteetin rakentaminen
  - Sennikkyyks muutosten ja yllätysten maailmassa

Vuorovaikutus-osaaminen

- Tunne- ja empatiataidot
- Sosiaaliset taidot, yhteistyökyky ja yhdessä oppimisen taidot
- Kielitietoisuus ja rakentavan viestinnän taito

HYVÄ, TASAPAINOINEN JA SIVISTYNYT IHMINEN

Eettisyys ja ympäristöosaaminen

- Arvolähtöinen ja eettinen toiminta yhteiseksi hyväksi
- Luonnon monimuotoisuuden arvostaminen ja tutkimustietoon perustuva ilmasto-osaaminen
- Kiertotalouden ymmärtäminen ja kestävä kuluttajuus

Yhteiskunnallinen osaaminen

- Demokratiataidot, vaikuttaminen turvallisen, oikeudenmukaisen ja kestävän tulevaisuuden puolesta
- Osaamisen käyttäminen sekä omaksi että yhteiskunnan hyväksi
- Uudistumiskyky, työelämävalmiudet ja yrittäjämäinen asenne

Monitieteinen ja luova osaaminen

- Uteliaisuus ja motivaatio oppia sekä etsiä merkityksiä ja yhdistellä asioita uudella tavalla
  - Oppimisen säätely, lähdettäminen ja jatkuva oppimistaitojen kehittäminen
  - Monilukutaito digiajassa

Lukiossa opiskellaan opintojaksoittain kurssien sijaan. Opintojaksot rakennetaan Lops-perusteissa kuvatuista moduuleista. Yksi opintojakso voi sisältää yhden tai useamman oppiaineen moduuleja.

Opinnot arvioidaan opintojaksoittain. Monen oppiaineen yhteisessä opintojaksossa annetaan jokaisesta aineesta oma arvosana.

1 op
 2 op
 3 op
 valinnainen
 pakollinen

NUORILLE TARKOITETTU LUKIOKOULUTUS

VALTAKUNNALLINEN TUNTIJAKO

OPPIAINERYHMÄ ja OPPIAINE	PAKOLLISET OPINNOT (op)	VALTAKUNNALLISET VALINNAISET OPINNOT (op)
<i>Äidinkielen ja kirjallisuuden, toisen kotimaisen kielen ja vieraiden kielten opinnot</i>		
Äidinkieli ja kirjallisuus	12	6
A-kieli	12	4
B1-kieli	10	4
B2- ja B3 -kielet		16 + 16
<i>Matemaattis-luonnontieteelliset opinnot</i>		
Matematiikka yhteinen	2	-
Matematiikan pitkä	18	6
Matematiikan lyhyt	10	4
Biologia	4	6
Maantiede	2	6
Fysiikka	2	12
Kemia	2	8
<i>Humanistis-yhteiskunnalliset opinnot</i>		
Filosofia	4	4
Psykologia	2	8
Historia	6	6
Yhteiskuntaoppi	6	2
Uskonto tai elämänkatsomustiede	4	8
Terveystieto	2	4
<i>Taito- ja taideaineiden opinnot</i>		
Liikunta	4	6
Musiikki	2 tai 4	4
Kuvataide	2 tai 4	4
Opinto-ohjaus	4	-
Temaattiset opinnot	-	6
PAKOLLISET OPINNOT YHTEENSÄ		
	94 tai 102	
VALTAKUNNALLISET VALINNAISET OPINNOT VÄHINTÄÄN		
	10	
OPINNOT YHTEENSÄ VÄHINTÄÄN		
	150	

LOPS 2021 OPINTOJAKSOT AINEITTAIN

LV. 2022-2023

Äidinkieli ja kirjallisuus

Suomen kieli ja kirjallisuus -oppimäärä

Pakolliset opinnot

ÄI1 Tekstien tulkinta ja kirjoittaminen (2 op)

ÄI2 Kieli- ja tekstitietoisuus (1 op) + ÄI3 Vuorovaikutus 1 (1 op)

ÄI4 Kirjallisuus 1 (2 op)

ÄI5 Tekstien tulkinta 1 (2 op)

ÄI6 Kirjoittaminen 1 (1 op) + ÄI7 Vuorovaikutus 2 (1 op)

ÄI8 Kirjallisuus 2 (2 op)

Valtakunnalliset valinnaiset opinnot

ÄI9 Vuorovaikutus 3 (2 op)

Opintojaksolla syvennetään ja monipuolistetaan vuorovaikutustaitoja sekä arkisissa että muodollisissa tilanteissa.

Paikalliset valinnaiset opinnot

ÄI13 Elokuvienv maailma (2 op)

Opintojaksolla tutustutaan elokuvan eri lajeihin katsomalla ja analysoimalla pääasiassa kotimaisia elokuvia. Tehtäviä tehdään sekä suullisesti että kirjallisesti.

ÄI14 Kirjoittamispaja (2 op)

Kirjoittamispajassa kehitetään asiakirjoittamisen taitoja opiskelijan omien tarpeiden mukaan. Jokainen voi itse valita, mitä tekstejä erityisesti haluaa harjoitella, ja opettaja antaa yksilöllistä ohjausta.

ÄI15 Lukion äidinkielen valmentava jakso (2 op)

Opintojakso on tarkoitettu äidinkielen ja kirjallisuuden perusasioiden kertaamiseen, ja se valmentaa aineen lukio-opintoihin. Opintojakso antaa valmiuksia myös muiden oppiaineiden opiskeluun.

Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärä

Pakolliset opinnot

S21 Tekstien tulkinta ja kirjoittaminen (2 op)

S22 Kieli- ja tekstitietoisuus (1 op) + S23 Vuorovaikutus 1 (1 op)

S24 Kirjallisuus 1 (2 op)

S25 Tekstien tulkinta 1 (2 op)

S26 Kirjoittaminen 1 (1 op) + S27 Vuorovaikutus 2 (1 op)

S28 Kirjallisuus 2 (2 op)

Vieraat kielet

Vieraat kielet, englanti, A-oppimäärä

Pakolliset opinnot

ENA1 Opiskelutaidot ja kieli-identiteetin rakentaminen (1 op)

+ ENA2 Englanti globaalina kielenä (3 op)

ENA3 Englannin kieli ja kulttuuri luovan ilmaisun välineenä (2 op)

ENA4 Englannin kieli vaikuttamisen välineenä (2 op)

ENA5 Kestävä tulevaisuus ja tiede (2 op)

ENA6 Englannin kieli jatko-opinnoissa ja työelämässä (2 op)

Valtakunnalliset valinnaiset opinnot

ENA7 Ympäristö ja kestävä elämäntapa (2 op)

ENA8 Viesti ja vaikuta puhuen (2 op)

Paikalliset valinnaiset opinnot

ENA9 Englannin perusasioiden kertaus (2 op)

Opintojakson aikana opiskellaan kielten opiskelutekniikkaa ja vahvistetaan kielitaitoa lukiotasolle.

ENA10 Writing in Action (2 op)

Opintojaksolla kirjoitetaan erityyppisiä aineita tavoitteena opiskelijan oman tason nostaminen kirjoittajana. Harjoitellaan itsearviointia ja vertaisarviointia arviointikriteereihin nojautuen.

ENA 11 Listening in Action (2 op)

Opintojaksolla syvennetään englannin kuullunymmärtämisen valmiuksia mahdollisimman autenttisin ja ajankohtaisin materiaalein. Lisäksi laajennetaan sanastoa ja harjoitellaan keskusteluvalmiuksia kuullun pohjalta.

ENA12 Grammar in Action (2 op)

Opintojaksolla laajennetaan ja syvennetään englannin kielen rakenteiden hallintaa ja ymmärrystä, sekä kerrataan kieliopin perusteita.

ENA14 Enjoy and learn English literature with 'Jane Eyre' (2 op)

Tutustutaan kirjallisuuden analysointiin ja siinä käytettävään termistöön englannin kielellä. Paljon suullisen ilmaisun harjoittelua ryhmissä. Luettava teos: Charlotte Brontë: Jane Eyre.

ENA15 English literature: Of Mice and Men (2 op)

Syvennetään kirjallisuuden analysointia ja siinä käytettävää kirjallisuustermistöä sekä suullisesti että kirjallisesti, painottaen suullista ilmaisua. Luettava teos: John Steinbeck: Of Mice and Men.

Toinen kotimainen kieli

Ruotsi, B1-oppimäärä

Pakolliset opinnot

RUB11 Opiskelutaidot ja kieli-identiteetin rakentaminen (1 op)

+ RUB12 Ruotsin kieli arjessani (3 op)

RUB13 Kulttuuri ja mediat (2 op)

RUB14 Ympäristömme (2 op)

RUB15 Opiskelu- ja työelämä (2 op)

Valtakunnalliset valinnaiset opinnot

RUB16 Viesti ja vaikuta puhuen (2 op)

RUB17 Kestävä elämäntapa (2 op)

Paikalliset valinnaiset opinnot

RUB18 Pohjoismaiset kulttuurit (2 op)

Vieraat kielet, B2-oppimäärä (SAB2/VEB2)

Valtakunnalliset valinnaiset opinnot

SAB21/VEB21 Perustason alkeet 3 (2 op)

SAB22/VEB22 Perustaso 1 (2 op)

SAB23/VEB23 Perustaso 2 (2 op)

SAB24/VEB24 Perustaso 3 (2 op)

SAB25 Perustaso 4 (2 op)

SAB26 Perustaso 5 (2 op)

SAB27 Perustason jatko 1 (2 op)

Vieraat kielet, B3-oppimäärä (SAB3/VEB3/RAB3/EAB3)

Valtakunnalliset valinnaiset opinnot

SAB31/VEB31/RAB31/EAB31 Perustason alkeet 1 (2 op)

SAB32/VEB32/RAB32/EAB32 Perustason alkeet 2 (2 op)

SAB33/VEB33/RAB33/EAB33 Perustason alkeet 3 (2 op)

SAB34/VEB34/RAB34/EAB34 Perustaso 1 (2 op)

SAB35/VEB35/RAB35/EAB35 Perustaso 2 (2 op)

SAB36/VEB36/RAB36/EAB36 Perustaso 3 (2 op)

Matematiikka

Matematiikan yhteinen opintokokonaisuus

Pakolliset opinnot

MAY1 Luvut ja yhtälöt (2 op)

Matematiikan pitkä oppimäärä

Pakolliset opinnot

MAA2 Funktiot ja yhtälöt 1 (3 op)

MAA3 Geometria (2 op)

MAA4 Analyyttinen geometria ja vektorit (3 op)

MAA5 Funktiot ja yhtälöt 2 (2 op)

MAA6 Derivaatta (3 op)

MAA7 Integraalilaskenta (2 op)

MAA8 Tilastot ja todennäköisyys (2 op)

MAA9 Talousmatematiikka (1 op)

Valtakunnalliset valinnaiset opinnot

MAA11 Algoritmit ja lukuteoria (2 op)

Kurssilla tutustutaan algoritmeihin, logiikan alkeisiin, lukuteorian peruskäsitteisiin ja harjoitellaan todistusperiaatteita sekä yksinkertaista ohjelmointia. Lisäksi perehdytään mm. alkulukuihin, kokonaislukujen jaollisuuden jakoyhtälöön ja kokonaislukujen kongruenssiin.

Matematiikan lyhyt oppimäärä

Pakolliset opinnot

MAB2 Lausekkeet ja yhtälöt (2 op)

MAB3 Geometria (2 op)

MAB4 Matemaattisia malleja (2 op)

MAB5 Tilastot ja todennäköisyys (2 op)

Valtakunnalliset valinnaiset opinnot

MAB8 Matemaattinen analyysi (2 op)

Paikalliset valinnaiset opinnot

MAB10 Tukea lyhyen matematiikan opintoihin (2 op)

Biologia

Pakolliset opinnot

BI1 Elämä ja evoluutio (2 op)

BI2 Ekologian perusteet (1 op)

BI3 Ihmisen vaikutukset ekosysteemeihin (1 op)

Valtakunnalliset valinnaiset opinnot

BI4 Solu ja perinnöllisyys (2 op)

Opintojaksolla syvennytään solun rakenteeseen ja toimintaan. Opintojaksolla tarkastellaan myös solun toiminnan ohjaamista, solujen lisääntymistä ja periytymisen perusteita. Opintojakson työtavoille on keskeistä kokeellisuus ja opiskelijan omat tutkimukset.

BI5 Ihmisen biologia (2 op)

Opintojaksolla perehdytään ihmisen anatomiaan ja fysiologiaan. Keskeisiä tarkastelun kohteita ovat ihmisen elintoiminnot, lisääntyminen sekä perimän ja ympäristön merkitys ihmisen terveyteen. Opintojaksolla tarkastellaan ihmiselimestön kykyä sopeutua muutoksiin ja puolustautua ulkoisia uhkia vastaan.

BI6 Biotekniikka ja sen sovellukset (2 op)

Opintojakson tarkoituksena on, että opiskelija ymmärtää biologisen tutkimuksen merkityksen tulevaisuuden ongelmien ratkaisemisessa. Opintojaksolla perehdytään biologian erilaisiin sovelluksiin lääketieteessä, teollisuudessa, elintarviketuotannossa ja luonnonvarojen kestävä kehityksen mukaisessa käytössä. Keskeisiä tarkastelun kohteita ovat geeniteknologian ja mikrobiologian erilaiset sovellukset. Opiskelija suunnittelee ja toteuttaa biologian soveltamiseen liittyvän kokeen tai tutkimuksen.

Paikalliset valinnaiset opinnot

BI7 Kokeellinen biologia (2 op)

Opintojaksolla opiskelija syventää tietojaan soluissa tapahtuvista reaktioista, solujen, kudosten ja elinten rakenteista sekä toiminnoista tutkien niitä ohjatusti ja itsenäisesti käytännön kokein sekä tehden työselostuksia tutkimuksistaan.

BI 8 Biologian yo-kertaus (2 op)

Opintojakson tavoitteena on, että opiskelija muodostaa kokonaisuuksia opintojaksojen asiasisällöistä, hahmottaa syy-seuraussuhteet ja riippuvuudet eri kokonaisuuksien välillä sekä kykenee ongelmanratkaisuun ja osaa soveltaa oppimaansa biologian ainereaalissa. Opintojaksolla kerrataan lukion pakollisten ja valtakunnallisten valinnaisten opintojaksojen tärkeimpiä sisältökokonaisuuksia, harjoitellaan vastaamistekniikkaa ja kerrataan biologian tehtävätyyppejä ja niihin vastaamista.

BI9 Eliöt monimuotoisuuden mittarina (2 op)

Opintojaksolla tehdään oma eliökokoelma joko keräämällä tai kuvaamalla ja siihen liittyvä keräysraportti. Kasvikokoelmaa tehtäessä kerätään ja prässätään tai kuvataan ja kootaan digitaaliseen kasvioon itsenäisesti 50 kasvilajia. Eläinten kohdalla lajit kuvataan 50 lajin kokoelmaksi. Hyönteisten kohdalla perinteinen kerääminenkin on vaihtoehto. Opettaja antaa tarkemmat ohjeet. Opintojakso suoritetaan omalla ajalla kesän ja kouluvuoden aikana ja arvioidaan suoritusmerkinnällä.

BI10 Eläinten käyttäytyminen (2 op) (ei lukuvuonna 22/23)

Opintojaksolla tutustutaan eläinten käyttämiseen teoriassa ja käytännössä. Opintojaksolla perehdytään erityisesti käyttäytymisen ja evoluution väliseen yhteyteen sekä koti- ja lemmikkieläinten käyttäytymiseen. Opintojakso toteutetaan joka toinen vuosi.

Maantiede

Pakolliset opinnot

GE1 Maailma muutoksessa (2 op)

Valtakunnalliset valinnaiset opinnot

GE2 Sininen planeetta (2 op)

Luonnonmaantieteen opintojakso, jossa syvennyttään ilma-, vesi- ja kivikehän ilmiöihin. Opiskelija tutustuu luonnonmaantieteelliseen ajatteluun, tutkimusmenetelmiin ja peruskäsitteisiin. Kurssilla harjoitellaan geomedian käyttötaitoja luonnonmaantieteen näkökulmasta.

GE3 Yhteinen maailma (2 op)

Ihmismaantieteen opintojakso, jossa syvennyttään väestöön, kulttuuriin, luonnonvaroihin ja niiden hyödyntämiseen liittyviin maantieteellisiin ilmiöihin. Opiskelija tutustuu ihmismaantieteelliseen ajatteluun, tutkimusmenetelmiin ja peruskäsitteisiin. Kurssilla harjoitellaan geomedian käyttötaitoja ihmismaantieteen näkökulmasta.

GE4 Geomedia – tutki, osallistu ja vaikuta (2 op)

Opintojaksolla perehdytään geomedian käyttöön tutkimuksessa, arjessa, työelämässä sekä kestävän tulevaisuuden edistämiseksi. Opiskelija perehtyy aluesuunnitteluun ja osallistuvan suunnittelun periaatteisiin. Opintojakson aikana laaditaan maantieteellinen tutkielma tai osallistumis- ja vaikuttamisprojekti (opiskelijan valinnan mukaan).

Paikalliset valinnaiset opinnot

GE5 Maantieteen yo-kertaus (2 op)

Opintojaksolla kerrataan lukion pakollisten ja valtakunnallisten syventävien opintojaksojen tärkeimpiä sisältökokonaisuuksia ja harjoitellaan vastaamistekniikkaa.

GE 6 Matkailun maailma (2 op) (ei lukuvuonna 22/23)

Opintojaksolla perehdytään matkailun merkitykseen alueelle talouden, ympäristön, kulttuurin ja liikkumisen näkökulmasta. Opiskelija tutustuu matkailun vaikutuksiin matkailijalle ja osaa pohtia sen tuomia mahdollisuuksia ja riskejä harjaantuen samalla itsenäiseen tiedonhankintaan ja analysointiin. Opintojakso toteutetaan joka toinen vuosi.

GE7 Kehitysmaantiede (2 op)

Opintojaksolla perehdytään maapallon kehittyneisyseroihin ja niiden syyt, ihmisten elämään kehitysmaissa, maailmankauppaan ja roolimme siinä, globalisaatioon, köyhyyteen ja sen vähentämiseen alueellisten esimerkkien kautta. Opintojakso toteutetaan joka toinen vuosi.

Fysiikka

Pakolliset opinnot

FY1 Fysiikka luonnontieteenä (1 op)

FY2 Fysiikka, ympäristö ja yhteiskunta (1 op)

Valtakunnalliset valinnaiset opinnot

FY3 Energia ja lämpö (2 op)

FY4 Voima ja liike (2 op)

FY5 Jaksollinen liike ja aallot (2 op)

FY6 Sähkö (2 op)

FY7 Sähkömagnetismi ja valo (2 op)

Kemia

Pakolliset opinnot

KE1 Kemia ja minä (1 op)

KE2 Kemia ja kestävä tulevaisuus (1 op)

Valtakunnalliset valinnaiset opinnot

KE3 Molekyylit ja mallit (2 op)

KE4 Kemiallinen reaktio (2 op)

KE5 Kemiallinen energia ja kiertotalous (2 op)

KE6 Kemiallinen tasapaino (2 op)

Paikalliset valinnaiset opinnot

KE7 Kemian kokeelliset työt (2 op)

Uskonto

Evangelisluterilainen uskonto

Pakolliset opinnot

UE1 Uskonto ilmiönä – juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin jäljillä (2 op)

UE2 Maailmanlaajuinen kristinuskko (2 op)

Valtakunnalliset valinnaiset opinnot

UE3 Maailman uskontoja ja uskonnollisia liikkeitä (2 op)

UE4 Uskonto, kulttuuri ja yhteiskunta Suomessa (2 op)

UE5 Uskonto taiteissa ja populaarikulttuurissa (2 op)

UE6 Uskonto, tiede ja media (2 op)

Ortodoksinen uskonto (Huom. Digiluokan kautta)

Pakolliset opinnot

UO1 Uskonto ilmiönä – juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin jäljillä (2 op)

UO2 Ortodoksisuus maailmassa (2 op)

Elämäkatsomustieto (Huom. Digiluokan kautta)

Pakolliset opinnot

ET1 Minä ja hyvä elämä (2 op)

ET2 Minä ja yhteiskunta (2 op)

Psykologia

Pakolliset opinnot

PS1 Toimiva ja oppiva ihminen (2 op)

Valtakunnalliset valinnaiset opinnot

PS2 Kehittyvä ihminen (2 op)

PS3 Tietoa käsittelevä ihminen (2 op)

PS4 Tunteet ja mielenterveys (2 op)

PS5 Yksilöllinen ja yhteisöllinen ihminen (2 op)

Paikalliset valinnaiset opinnot

PS6 Sosiaalipsykologia (2 op)

Filosofia

Pakolliset opinnot

FI1 Johdatus filosofiseen ajatteluun (2 op)

FI2 Etiikka (2 op)

Valinnaiset valtakunnalliset opinnot

FI3 Yhteiskuntafilosofia (2 op)

FI4 Totuus (2 op)

Historia

Pakolliset opinnot

HI1 Ihminen, ympäristö ja historia (2 op)

HI2 Kansainväliset suhteet (2 op)

HI3 Itsenäisen Suomen historia (2 op)

Valtakunnalliset valinnaiset opinnot

HI4 Eurooppalainen ihminen (2 op)

HI5 Ruotsin itämaasta Suomeksi (2 op)

HI6 Maailman kulttuurit kohtaavat (2 op)

Paikalliset valinnaiset opinnot

HI10 Venäjän historia (2 op)

HI11 Kylmän sodan maailma (2 op)

HI12 Antiikin historia (2 op)

Moduuli täydentää ja monipuolistaa historian pakollisten sekä syventävien kurssien antamaa kuvaa antiikista. Aikakauden johtavia kulttuureita lähestytään ensisijaisesti politiikan sekä sota- ja taidehistorian näkökulmista. Kuitenkin moduuli tarkastelee myös antiikin kreikkalaisten ja roomalaisten arkielämää. Moduulissa vakiintuneita käsityksiä antiikin tapahtumista ja ilmiöistä tarkastellaan kriittisesti, ja opiskelijat harjaantuvat arvioimaan antiikin merkitystä osana eurooppalaista kulttuuriperintöä.

Yhteiskuntaoppi

Pakolliset opinnot

YH1 Suomalainen yhteiskunta (2 op)

YH2 Taloustieto (2 op)

YH3 Suomi, Eurooppa ja muuttuva maailma (2 op)

Valtakunnalliset valinnaiset opinnot

YH4 Lakitieto (2 op)

Paikalliset valinnaiset opinnot

YH5 Yrittäjyys ja yrittäjämäinen toiminta (2 op)

Moduulissa opitaan perusasiat yrittäjyydestä ja erilaisista yrittäjyyden muodoista. Lisäksi tutustutaan tapahtumien järjestämiseen. Painopiste on matkailualan yrityksissä ja tapahtumissa. Moduuli avaakin opiskelijalle matkailualan suomat opiskelu- ja työmahdollisuudet omalla kotiseudulla.

Moduulissa tutustutaan yrittäjämäiseen elämäntapaan haasteineen ja mahdollisuuksineen. Opiskelija oppii yrityksen perustamisen perusasioita sekä pyrkii löytämään omia vahvuuksia, joita voisi hyödyntää yrittämisessä. Keskeistä on kuitenkin käytännön toiminta: opiskelija luo yksin tai pienryhmässä yritys- tai tapahtumasuunnitelman. Lisäksi moduulissa tehdään yhteistyötä paikallisten yritysten kanssa.

YH6 Taloustieto 2 (2 op)

YH9 Valta ja vaikuttaminen (2 op)

Terveystieto

Pakolliset opinnot

TE1 Terveys voimavarana (2 op)

Valtakunnalliset valinnaiset opinnot

TE2 Terveys ja ympäristö (2 op)

TE3 Terveys ja yhteiskunta (2 op)

Paikalliset valinnaiset opinnot

TE4 Terveystiedon kertaus (2 op)

TE5 Kehon ja mielen hyvinvointi (2 op)

Liikunta

Pakolliset opinnot

LI1 Oppiva liikkuja (2 op)

LI2 Aktiivinen elämä (2 op)

Valtakunnalliset valinnaiset opinnot

LI3 Uudet mahdollisuudet (2 op)

LI4 Yhdessä liikkuen (2 op)

LI5 Virkistystä liikunnasta (2 op)

Paikalliset valinnaiset opinnot

LI6 Vanhojen tanssit (2 op)

LI7 Palloilu (2 op)

LI8 Retkeily (2 op)

LI9 Melontaretkeily (2 op)

Musiikki

Pakolliset opinnot

MU1 Intro – kaikki soimaan (2 op)

MU2 Syke – soiva ilmaisu (2 op)

Valtakunnalliset valinnaiset opinnot

MU3 Genre – globaali uteliaisuus (2 op)

MU4 Demo – luovasti yhdessä (2 op)

Paikalliset valinnaiset opinnot

MU5 Soitin käteen (2 op)

MU6 Yhteismusisointi ja esiintyminen I

MU9 Tahdon laulaa I

MU14 Keikalle! (2 op)

Kuvataide

Pakolliset opinnot

KU1 Omat kuvat, jaetut kulttuurit (2 op)

KU2 Ympäristön tilat, paikat ja ilmiöt (2 op)

Valtakunnalliset valinnaiset opinnot

KU3 Kuva viestii ja vaikuttaa (2 op)

KU4 Taiteen monet maailmat (2 op)

Paikalliset valinnaiset opinnot

KU5 Sarjakuvapiirustus (2 op)

KU6 Kolmiulotteinen työskentely (2 op)

KU7 Nykytaide (2 op)

KU8 Piirustuksen ja maalauksen työpaja (2 op)

Opinto-ohjaus

Pakolliset opinnot

OP1 Minä opiskelijana (2 op)

OP2 Jatko-opinnot, työelämä ja tulevaisuus (2 op)

Paikalliset valinnaiset opinnot

OP3 Opiskelutaidot lukiossa (2 op)

Opintojakso on tarkoitettu niille opiskelijoille, joilla on vaikeuksia päästä lukion opiskelurytmiin. Vaikeudet voivat olla esim. lukemiseen, kirjoittamiseen motivaatioon ja ajanhallintaan liittyviä. Opiskelu tapahtuu pienryhmissä tai yksilöllisesti. Opintojakson suorittaminen perustuu aktiiviseen osallistumiseen ja tehtävien tekemiseen. Opintojaksoa suoritetaan hajautetusti läpi 1. lukiovuoden.

OP4 Tutor –toiminta (2 op)

Tutorit opastavat lukioon pyrkiviä sekä lukiossa aloittavia opiskelijoita kaikenlaisissa opiskeluun liittyvissä asioissa (esim. lukio-infot yleille, opaskierrokset lukioon tutustujille, opintoneuvontaa lukion aloittaville). Tutoriksi haluavan on osallistuttava koulutukseen, jossa käydään tutortoiminnan perusteet sekä suoritettava Opintokamu opintojakso (ks. OP6).

OP5 Opiskelijakuntatoiminta (2 op)

Lukion opiskelijakunta pyrkii ajamaan opiskelijoiden etua koulun arjessa ja toimimaan linkkinä opiskelijoiden ja koulun hallinnon välillä. Opiskelijakunnan äänitorvena toimii hallitus, joka valitaan lukiolaisten keskuudesta. Hallitus päättää mm. opiskelijakunnan varojen käytöstä.

Opintojakson suorittaminen edellyttää aktiivista toimimista opiskelijakunnan hallituksessa vähintään lukuvuoden ajan tai muutoin osoitettua aktiivista toimimista opiskelijakunnassa

OP6 Opintokamu (2 op)

Opintokamu-kurssi on omaan tahtiin suoritettava verkkokurssi, jossa on paljon mielenkiintoista luettavaa, kuunneltavaa ja katsottavaa opiskelijan hyvinvoinnin edistämiseksi. Opintokamu-kurssin tavoite on lisätä opiskelijan itseymmärrystä ja kasvattaa opiskelijan elämähallintataitoja opiskelun ja hyvinvoinnin osalta. Kurssisisältö koostuu kolmesta teemasta: Opiskelu, Sosiaaliset suhteet ja Tunteet ja mieli. Opiskelija koostaa oman kurssinsa valitsemalla näiden teemojen sisältä aiheet, joihin perehtyy. Lisätietoja Opintokamun suorittamisesta saat opinto-ohjaajilta sekä opiskelijakunnan ohjaajilta.

Huom.! Opintojakson suorittaminen kuuluu osana tutorkoulutusta ja sitä myös suositellaan lukion opiskelijakunnan hallituksen jäsenille.

OP7 Tutustu työelämään (2 op)

LukioTETin tavoitteena tutustuttaa opiskelijoita työelämään eri yrityksissä, järjestöissä ja korkeakouluissa. Tutustumisen tarkoituksena on vahvistaa opiskelijan työelämätietoutta sekä tukea jatko-opintosuuntautumista ja ammatinvalintaa.

LukioTET on kaksipäiväinen, joista toinen päivä vietetään oppilaitoksessa (esim. LAB, LUT, UEF) ja toinen yrityksessä tai jossain järjestössä tutustumassa sen toimintaan.

Opintojaksoon kuuluu sen ennakkosuunnittelu ja lisäksi tehtävät. Lisätietoja opintojaksosta saa opinto-ohjaajilta.

Lukiodiplomit

Paikallisessa opetussuunnitelmassa määriteltäviin opintojaksoihin voivat kuulua eri oppiaineryhmissä tai oppiaineissa suoritettavat lukiodiplomit.

Lukiodiplomien tehtävänä on antaa opiskelijalle mahdollisuus osoittaa erityistä osaamistaan ja harrastuneisuuttaan pitkäkestoisen näytön avulla. Lukiodiplomi kuvaa monipuolisesti opiskelijan tavoitteellista työskentelyä, kehittyneitä taitoja ja syvällistä osaamista. Opiskelija tutkii ja ilmaisee kulttuurisesti moninaista todellisuutta eri oppiaineille ominaisin keinoin. Lukiodiplomin suorittaminen hyödyntää ja syventää lukio-opinnoissa kehittyvää laaja-alaista osaamista. Opiskelija ilmentää lukiodiplomillaan ajattelun, tuottamisen, tulkinnan ja arvottamisen taitojaan sekä omaehtoista harrastuneisuuttaan. Lukiodiplomi luo edellytyksiä oman ja toisten osallisuuden, toimijuuden ja kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin vahvistamiselle lukioyhteisössä.

KULD2 Kuvataiteen lukiodiplomi

LILD4 Liikunnan lukiodiplomi

MELD5 Median lukiodiplomi

MULD6 Musiikin lukiodiplomi

TALD7 Tanssin lukiodiplomi

Urheiluakatemia

Paikalliset valinnaiset opinnot

UA1-UA6 Urheiluakatemia (2 op)

Urheiluakatemiatoiminta tarjoaa tavoitteellisesti urheileville opiskelijoille kolme aamuharjoitusta viikoittain. Lisäksi opiskelijoille järjestetään tukipalveluja ja koulutustilaisuuksia esimerkiksi valmennuksesta, lihahuollosta sekä vammojen ennaltaehkäisystä. Tärkeänä tavoitteena on myös opiskelijoiden urasuunnittelun kehittäminen niin opiskelussa kuin urheilussa. Etelä-Karjalan urheiluakatemiassa toimimme yhteistyössä Etelä-Karjalan muun lukiokoulutuksen sekä Saimaan ammattiopiston kanssa.

Kulttuuriakatemia (tanssi)

Paikalliset valinnaiset opinnot

KAT1 Klassinen baletti (2 op)

KAT2 Nykytanssi (2 op)

KAT3 Jazztanssi (2 op)

KAT4 Kehonhuolto (2 op)

KAT5 Tanssijana koreografiassa (2 op)

KAT6 Oma koreografia (2 op)

KAT7 Opettajuus (2 op)

KAT8 Tanssiproduktio (2 op)

KAT9 Stage manager (2 op)

KAT10 Tanssiproduktio (2 op)

KAT11 Lisäkurssi (2 op)

KAT12 Lisäkurssi 12 (2 op)

Kulttuuriakatemia (musiikki)

Paikalliset valinnaiset opinnot

KAM1 Kehittyvät instrumenttivalmiudet (2 op)

Tietotekniikka

Paikalliset valinnaiset opinnot

AT3 Lukiolaisen digitaidot (1 op)

Jokainen aloittava lukiolainen saa käyttöönsä lukuvuoden alussa tietokoneen. Lisäksi lukio tarjoaa opiskelijalle Office365-palvelun ja koulussa toimivan verkkoyhteyden. Myös monet jaettavat oppimateriaalit ovat sähköisiä. Digitaidot opinnoissa tutustutaan lukiossa tarvittaviin ohjelmiin (mm. Office365, Abitti, Wilma). Samalla opiskelija saa asennusapua ja neuvontaa.

Tietokoneen ajokortti –verkkokurssit suoritetaan yhteistyössä Virta-opiston kanssa. Kurssilla on helppo mahdollisuus saada yleisesti hyväksytty todistus omista IT-taidoistaan opiskelussa ja työelämässä hyödyllisistä aihealueista. Opiskelu tapahtuu verkossa ja osaaminen osoitetaan käytännön näyttökokein.

Opintojaksojen tavoitteena on näyttökokein osoittaa tietotekniset taitonsa seuraavissa aihealueissa: laitteen ja tiedon hallinta, internet ja sähköposti, tekstinkäsittely, taulukkolaskenta, esitysgrafiikka, tietoaineistot taulukoissa, kuvankäsittely, verkkotyöskentely.

Tarkempaa tietoa osioista löytyy Tieken verkkosivuilta:

<https://tieke.fi/palvelut/osaamisen-kehittaminen/tutkinnot/>

AT1 Tietokoneen @-korttikurssi (1 op)

@-kortissa on 4 osiota.

AT2 Tietokoneen A-korttikurssi (2 op)

A-kortissa 7 osiota.

Materiaali löytyy Virta-opiston verkkoympäristöstä ja kokeita voi suorittaa joustavasti omalla koululla. Kurssien toteutusaikataulu selviää myöhemmin. Lisätietoa opinto-ohjaajalta.